

Полищук Е.

Хмельницька гуманитарно-педагогічна академія, Україна

ПРАКСЕОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ УПРАВЛЕНИЯ ПРАВОВЫМ ВОСПИТАНИЕМ УЧЕНИКОВ 5-6 КЛАССОВ ШКОЛ-ИНТЕРНАТОВ

В статье отражены особенности управления общеобразовательными заведениями интернатного типа. Рассмотрена проблема организации правового воспитания учеников 5-6 классов. Подана система рекомендаций относительно планирования и осуществления управления правовым воспитанием младших подростков школ-интернатов, базированную на учете их интересов, способностей и потребностей.

Ключевые слова: правовое воспитание, школа-интернат, управление, социальнопедагогическая система, планирование, ученики 5-6 классов.

Polishchuk O.

Khmelnitsky Humanitarian-Pedagogical Academy, Ukraine

PRAXEOLOGICAL ASPECT OF LAW UPBRINGING MANAGEMENT OF PUPILS OF 5-6 FORMS OF BOARDING SCHOOLS

Peculiarities of management of general educational institutions of boarding type have been cleared up in the article. The problem of organization of law upbringing of pupils of 5-6 forms has been studied. The system of recommendations as for planning and conducting management of law upbringing of junior teenagers of boarding schools, which is based on taking into account their interests, abilities and needs has been given.

Keywords: law upbringing, boarding school, management, social-pedagogical system, planning, pupils of 5-6 forms.

УДК 372.8

Т. ПОПОВА

Керченський державний морський технологічний університет

А. ПАВЛЕНКО

Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ І ДИДАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРОЕКТУВАННЯ ЗМІСТУ СУЧАСНОЇ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ОСВІТИ

У статті аналізуються культурно-історичні концепції (культурно-історична теорія пізнання і культурно-історична теорія мислення), які є концептуально-методологічними засадами переосмислення і проектування сучасного змісту природничо-наукової освіти, а також фундаментом створення культурно-історичної моделі пізнання. У цьому контексті обговорюються дидактичні проблеми і напрямки проектування змісту навчання природничо-наукових дисциплін.

Ключові слова: культурно-історичні концепції, зміст природничо-наукової освіти.

Постановка проблеми. Створення незалежної України привела до глибокої трансформації політичної, соціально-економічної, культурної та наукової сфер існування й діяльності суспільства. Результатом визнання державою того факту, що якісні зміни у суспільстві необхідно починати з реформування освіти, стало прийняття «Національної доктрини розвитку освіти» (2002 р.) і Державної національної програми «Освіта» («Україна XXI століття»). У державних законодавчих документах задекла-

© Т.Попова, 2012

ровано гуманістичну мету і відповідні пріоритетні напрямки розвитку національної освіти: «...освіта є основою розвитку особистості, суспільства, нації і держави <...> і водночас є стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету і конкурентної спроможності держави на міжнародній арені» [9, с. 12].

Метою нової державної політики в галузі освіти проголошено «...створення умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України, виховання покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися протягом життя, оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, розвивати <...> державу як невід'ємну складову європейської та світової спільноти» [там само, с. 13]. Отже, головними державними орієнтирами освітянської діяльності в сучасних умовах виступає *проблема* формування науково-практичної освіченості і водночас культурного розвитку особистості в комплексному і багатобічному навчально-виховному процесі. Основним напрямком розв'язання зазначеної проблеми в галузі освіти є глибинні перетворення змісту загальної освіти взагалі і природничо-наукової зокрема на основі гуманістичної спрямованості навчання, коли центральну роль відіграє людина, її неповторність, індивідуальність.

Аналіз останніх досліджень. Одним із визначальних методологічних факторів переосмислення, обґрунтування і побудови реформованого змісту природничо-наукової освіти є встановлення принципів, ролі й значущості культурно-історичного підходу до проектування і реалізації навчально-виховного процесу на засадах культурно-історичних концепцій: культурно-історичної теорії пізнання (Дж. Брунер [2], С.Б. Кримський, В.М. Мейзерський, Б.О. Парахонський [8] та ін.) і культурно-історичної теорії мислення (Л.С. Виготський, Л.І. Божович, П.Я. Гальперін, Д.Б. Ельконін, О.В. Запорожець, А.Н. Леонтьєв, А.Р. Лурія, Н.Г. Морозова та інші [4; 5]).

За твердженням українських філософів С.Б. Кримського, В.М. Мейзерського, Б.О. Парахонського, на межі тисячоліть «...теорія пізнання розширюється до теорії свідомості, спілкування і культури, що передбачає включення до пізнання основних форм духовності – етносу знання, гностичних хвилювань, герменевтичних процесів, структури світу культури, архетипів творчості. <...> Пізнавальні процеси розглядаються під кутом зору культури, спілкування, самоусвідомлення, що дає можливість аналізувати процес пізнання в широкому контексті» [8, с. 4] духовного, науково-культурного, економічного розвитку суспільства. Тим самим стверджується, що процес пізнання невід'ємний від людини. Пізнання орієнтує людину та її життєдіяльність не тільки на відкриття істини, а й на переживання чогось як істини, на духовний пошук, на ствердження людських цінностей. Людина може вступати до діалогу з оточуючим світом, усвідомлено викликаючи його резонанс, протистояти хаосу, злу, драматизму.

Учені зазначають, що сукупність вихідних методологічних положень культурно-історичних концепцій визначає побудову основ дидактичного процесу, відповідність методів навчання і гносеологічних схем наукової та навчально-пізнавальної діяльності учасників дидактичного процесу на всіх етапах вивчення природничо-наукових дисциплін. Метою такого цілеспрямованого дидактичного процесу є пізнання учнями та студентами наукової картини світу, «світу культури», оволодіння ними вміннями відтворювати «адекватну картину світу», їхня адаптація в сучасному динамічному суспільстві, відтворення та збереження ними національних, світових добутків, а також готовність до створення новітньої суспільної культури.

Отже, **метою** даної статті є обговорення дидактичних проблем проектування змісту сучасної природничо-наукової освіти на засадах культурно-історичної теорії пізнання і культурно-історичної теорії мислення.

Виклад основного матеріалу. В сучасній філософії вважається, що *культура* «... не повинна протиставлятися природі (науковим знанням – Т.П.) <...>. *Культура* – це інформація, яка здатна впливати на фенотип (від гр. *phainō* – виявляю + *tip* – су-

купність усіх ознак і властивостей, сформованих у процесі індивідуального розвитку [11, с. 727]), який люди переймають <...> за допомогою навчання чи наслідування» [13, с. 48]. Таке поняття «культури» виокремлює науку (наукові досягнення) як феномен культури і водночас розглядає наукові знання і знання культурної спрямованості в «... єдиному комплексі, який сприяє усвідомленню й аналізу» [там само] отриманих учнями знань, що приводить до самостійного будування культурно-наукового світогляду в процесі навчально-пізнавальної діяльності. А разом з цим формується повноцінна здатність молодого покоління до розвитку національної й світової науки і культури.

У дидактиці визначено, що однією з головних методологічних функцій навчання природничо-наукових дисциплін є формування наукового світогляду учнів на основі оволодіння культурної спадщини людства (С.У. Гончаренко, В.В. Краєвський, Ю.І. Мальований, А.В. Хуторський та ін.). Відомі дидакти розглядають опанування учнями надбань людської культури як один з головних чинників формування наукового світогляду сучасної молоді. З іншого боку, освітні умови, створені при використанні вчителем або викладачем відповідних дидактичних засобів і навчального матеріалу культурно-історичної спрямованості, конкретизуються нами як передумови формування культурно-наукового світогляду.

На нашу думку, культурно-науковий світогляд особистості можна визначити як систему її поглядів, культурно-наукового стилю мислення, світорозуміння й світосприйняття наукових знань як частини культурного досвіду еволюції людської цивілізації, усвідомленого емоційно-ціннісного ставлення до використання наукового знання та соціокультурних явищ сучасності. У цьому контексті процес пізнання виявляється в єдності та взаємодії активної діяльності, самоздійснення, самотрансценденції (від лат. *transcendens* – той, хто виходить за межі [11, с. 699]) людини у світі творчості через форми, що надають певний сенс індивідуальності, об'єктивності, самотрансформації отриманих знань у «предметному колі культури». Ось чому Я. Коменський, Г. Сковорода, К. Поппер та інші філософи минулого і сучасності розглядали результати пізнання як трансформацію отриманих знань у предметний світ людини [8, с. 5].

З іншого боку, знання ніколи не існують у свідомості людини у вигляді уявлень, визначень або теорій. Вони знаходять «адекватне відбиття» у свідомості, де формуються ціннісне самоусвідомлення, особистісні погляди і переконання, індивідуальні творчі види активної та соціально значимої самодіяльності. Особистісний світогляд стає надбанням певного людського суспільства та набуває суспільного культурно-наукового значення. У такому аспекті, за С.Б. Кримським та іншими філософами, процес пізнання є соціально і культурно важливий, виявляє ціннісно-сміслову функцію, соціокультурний характер у становленні психологічного досвіду як самої людини з її знаннями, так і культурно-наукової суспільної свідомості. У цьому сенсі, як це показано нами в роботі [10, с. 23], у процесі проектування сучасного змісту природничо-наукової освіти можна апелювати до культурно-історичних моделей пізнання, що пов'язані з традиціями, розумінням, мовою спілкування у колі діалогу культури, науки та державності на визначеному етапі розвитку суспільства [8, с. 5-8].

Культурно-історична модель пізнання унаочнює динаміку знання крізь призму культурного і наукового розвитку суспільства. У цій моделі культурний і науковий світогляд особистості, її світосприйняття і світорозуміння розглядається як фундаментальна основа формування «поля культури цивілізації» [8, с. 45], яке самоорганізується і здатне саморозвиватись, формуючи моделі людського пізнання «...у тих формах, які вони отримали у культурі» [там само, 49] й науці сучасної людини епохи.

Вихідними поняттями культурно-історичної моделі пізнання, на думку Н.Б. Крилової, з якою ми погоджуємось, є цінність (у тому числі цінності альтруїзму, терпимості, емпатії, самореалізації, волі, індивідуалізму, інтересу, взаєморозуміння, співробітництва, підтримки), культурологічний підхід, культурологія освіти. У цьому сенсі принципи культуровідповідності, продуктивності, мультикультурності освіти вплива-

ють на зміст і відповідні форми освіти – якість навчання (у тому числі інтегративність освіти і культурно-наукові основи її змісту), культурний саморозвиток учнів і студентів у процесі освіти, психолого-педагогічну та дидактичну підтримку. Тим самим визначаються процеси входження учнів і студентів у культуру: особливості освоєння й усвідомлення культури, культурна індивідуальна діяльність учнів і студентів, вплив культури (і субкультур) на саморозвиток особистості, культурне самовизначення та становлення культурного суб'єктного досвіду. Педагогічна діяльність у контексті культурно-історичної моделі пізнання спрямовується на створення соціокультурних умов (ситуації, контексти), навчального культурно-історичного середовища, що забезпечують формування культурно-наукового світогляду учнів і студентів, їхньої культури діалогу з викладачами і між собою, творчий розвиток особистості тощо [7, с. 6].

Реалізація культурно-історичної моделі пізнання у навчанні природничо-наукових дисциплін, по-перше, сприяє здійсненню світоглядної функції у становленні інтелектуальної особистості з метою її орієнтації на гуманістичні цінності; по-друге, спрямовує навчально-пізнавальну діяльність учнів і студентів на усвідомлення історичного і наукового досвіду людства; по-третє, сприяє вихованню учнів і студентів, здатних до самоаналізу і творчого саморозвитку в подальшому житті.

Реалізація культурно-історичної моделі пізнання передбачає, що у спілкуванні з учнями або студентами педагог виконуватиме роль «диригента», який керує сформованим ним колективом «однодумців». Під його керівництвом «...мислена активність перетворюється в сумісну діяльність, а її результати стають об'єктами рефлексії та метапізнання» [2, с. 37-41]. Педагог залучає учнів і студентів до творчих видів навчально-пізнавальної діяльності, коли кожен працює з метою пізнання нового для передачі набутих знань іншим. Кожна особистість стає учасником процесів усвідомлення й аналізу отриманої різноманітної культурно-наукової інформації, що передбачає втілення конкретних продуктів своєї аналітичної діяльності для підтримки діяльності колективу.

Культурно-історична модель пізнання повинна бути відображена у змісті сучасної природничо-наукової освіти (програмах, підручниках, посібниках, дидактичних методах, технологіях, засобах тощо) на основі:

- освітньої взаємодії процесу пізнання і національної, європейської й світової культури;
- врахування соціокультурних умов життєвого простору учнів і студентів;
- включення учнів і студентів у активну культуровідповідну і культуроємнісну самостійну пізнавальну діяльність.

Відомий американський психолог і дидакт Джером Брунер, обговорюючи значення освіти і роботи педагога, акцентує увагу на те, що стандартні моделі навчання й пізнання як «...навчання тільки за допомогою пояснень, демонстрацій є вулицею з одностороннім рухом» [2, с. 36]. Така організація навчального процесу «...незадовільно використовує реальний потенціал набуття людського досвіду» [там само]. Дослідник зауважує, що для досягнення навчальних, виховних і розвивальних цілей шкільні й вузівські навчальні програми, організація педагогічного процесу (дидактичні технології, методи, засоби і т.д.) завжди мають відображати не тільки цілі освіти, а й притаманні даному суспільству культурні настанови і традиції, що утворюють його соціальну структуру. Школа і ВНЗ мають виконувати як роль важливих соціальних інститутів, так і ті суспільно значущі завдання, які ставить перед ними держава. Таким чином, школа і ВНЗ не тільки готують до життя, вони вчать жити, тому що їх коріння глибоко входять у культуру [2, с. 43-44].

Американський вчений не розрізняє внесок школи, ВНЗ і системи освіти, соціуму, культури і держави з їх соціокультурними традиціями, а показує їхній комплексний розвиток у залежності кожного від кожного. Без передачі наукових знань і культури від покоління до покоління не відбудеться соціокультурний, науково-технічний і еко-

номічний розвиток суспільства. І навпаки. Розбудова держави і суспільства вимагає від освіти підготовки майбутніх громадян, здатних до перетворень як у своєму житті, так і в соціокультурному довкіллі (В.О. Белов, Б.М. Бім-Бад, А.А. Давиденко, Л.В. Колобова, Н.П. Лукіна, Л.М. Пермінова, В.О. Сухомлинський, Б.І. Федоров, О.Ф. Шустов та ін.). Так у сучасній Україні держава висуває вимоги до системи освіти і до природничо-наукової освіти зокрема, найважливішими з яких є гуманне навчання творчо мислячої й гармонійно розвинутої особистості, інтелектуальний і культурний потенціал якої спрямований на творчу діяльність і самоосвіту впродовж усього життя (П.С. Атаманчук, Є.М. Данилевич, О.М. Кравченко, В.С. Лук'янець, О.М. Ніколаєв та ін.).

Не викликає сумнівів і той факт, що на сучасному етапі розвитку системи освіти і переосмислення змісту природничо-наукової освіти в основі розв'язання завдань, які держава ставить перед педагогами, лежать проблеми, пов'язані з формуванням мислення учнів і студентів – активних суб'єктів пізнавальної діяльності – в процесі передачі знань як наукової, так і культурно-історичної спрямованості. При цьому головною метою процесу науково-культурного пізнання стає «...не озброєння знаннями, вміннями і навичками, корисними для життя, а розвиток в учнів і студентів здатності до самостійного мислення і формування навичок рішення нетривіальних задач» [2, с. 77], до їхньої соціалізації в колективі, суспільстві, житті.

Історичний досвід показує, що в основі вирішення психолого-педагогічних і дидактичних проблем з розуміння сутності педагогічної взаємодії, процесу пізнання, формування мислення учнів і студентів та їхньої соціалізації лежить висунута у 20-30-х роках минулого століття і визнана світовим науковим товариством культурно-історична теорія мислення Л.С. Виготського [4], яка була розвинута А.Н. Леонтьєвим, С.Л. Рубінштейном, А.Р. Лурією [5], а в сучасній дидактиці підтримується О.В. Брушлинським [3], Л.М. Перміною й Б.І. Федоровим [12] та іншими дослідниками.

В основу культурно-історичної теорії мислення покладений соціально-історичний підхід до дослідження людської психіки, в якому людська діяльність вивчається в її суспільно-історичній обумовленості [2, с. 3-7]. «Щоб зрозуміти внутрішні психічні процеси, треба вийти за межі організму і шукати пояснення в суспільних відносинах цього організму із середовищем» [4, с. 8]. Головним механізмом розвитку психіки суб'єкта пізнання вважається механізм засвоєння соціально-(культурно-)історичних форм діяльності. Закономірність онтогенезу (індивідуального розвитку) психіки «... полягає у зміні функцій психічної діяльності, коли особистість набуває усвідомленості та довільності мислення» [1, с. 477] у спілкуванні із соціумом.

Розвиток психологічних основ навчання не передуватиме навчанню, а буде вдосконалюватись у нерозривному зв'язку з ним, у ході його поступового внутрішнього руху і взаємодії «вчитель-учень», «викладач-студент» та особистісної трансформації отриманих знань і набутих навичок. Важливим висновком теорії Л.С. Виготського стало підтвердження того факту, що розвиток учнів і студентів не підкорюється навчальній програмі, а проходить у динаміці інтелектуального розвитку під керівництвом учителя [4, с. 178-183]: «...те, що дитина (учень або студент – автори) вміє робити сьогодні у співробітництві з учителем (або викладачем – автори), вона буде вміти завтра робити самостійно» [12, с. 51]. У відповідності з теорією Л.С. Виготського джерела і детермінанти психічного розвитку полягають в основі культури, що історично розвивається. Процес набуття особистісної культури проходить у процесі засвоєння культурно-історичного досвіду як у соціальному, так і в психологічному [6, с. 10], а значить і в дидактичному плані.

Тому сучасні психологи і педагоги (Дж. Брунер [2], А.В. Брушлинський [3], Л.С. Виготської [4], Л.М. Пермінова, Б.І. Федоров [12] та багато інших) визнають, що «...культурно-історична теорія розвитку особистості є найсучаснішою з точки зору процесів гуманізації й гуманітаризації навчання. Її загальний вигляд «усвідомлення – культура – поведінка» є людинозорієнтованим» [12, с. 55], а її використання при проектуванні

змісту природничо-наукової освіти та будові педагогічного процесу суттєво впливає на формування культурно-наукового мислення й соціалізації учнів (Л.О. Бордонська [1], Н.Б. Крилова [7], Р.М. Щербаков [14] та ін.).

Завжди існує розходження й ніколи не виявляється точна паралель між навчанням і розвитком відповідних функцій особистості. Навчально-виховний процес має свою логіку, послідовність, складну організацію, що регулюється навчальною програмою. Засвоєні у процесі навчання лише наукові знання не будуть мати всеохоплюючого впливу на виховання й розвиток учнів. Відповідно до культурно-історичної теорії мислення, засвоєння учнями та студентами змісту навчання природничо-наукових дисциплін і усвідомлення культурно-наукового досвіду людства неможливі без розгляду, аналізу, узагальнення світової культурної спадщини.

Таким чином, можна зробити наступні **висновки**. У сучасній дидактиці отримують подальший розвиток культурно-історична теорія пізнання та культурно-історична теорія мислення, які є концептуально-методологічними засадами переосмислення і проектування сучасного змісту природничо-наукової освіти та поглибленого використання його культурно-історичної компоненти. Саме через опанування науковими знаннями і розуміння історії формування світової науки і культури, їх значення в житті людини проходить процес формування культурно-наукового світогляду учнів і студентів. Вони осягають важливість культурних і наукових здобутків у еволюції техніки і технічної культури земної цивілізації та причин поліпшення добробуту людини впродовж тисячоліть.

Культурно-історична теорія пізнання, культурно-історична теорія мислення, культурно-історична модель пізнання, а також визнання того факту, що на сучасному етапі розвитку національної освіти стало актуальним завдання формування культурно-наукового світогляду учнів і студентів, розкривають освітню роль і значення впровадження концепції культурно-історичного підходу в навчально-виховний процес. При цьому створюються сприятливі умови щодо передачі, оволодіння, розуміння системи наукових і культурних знань, накопичених людством. Таким чином, суспільство (властива йому культура, наукові здобутки, традиції, світові культурно-наукові досягнення й т.д.) за посередництва педагогів здійснює вплив на організацію навчально-пізнавального процесу.

Проведене дослідження не вичерпує всі аспекти та відкриває нові можливості продовження означеного наукового напрямку, зокрема відповідного подальшого теоретичного обґрунтування модернізації змісту навчання природничо-наукових дисциплін.

Список використаних джерел

1. Бордонская Л.А. Теория и практика отражения взаимосвязи науки и культуры в школьном физическом образовании и в подготовке учителя физики: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.02 / Бордонская Лидия Александровна. – Чита, 2002. – 500 с.
2. Брунер Дж. Культура образования / Джером Брунер; [пер. с англ. Л.В. Трубициной, А.В. Соловьева]. – М. : Просвещение, 2006. – 223 с.
3. Брушлинский А.В. Культурно-историческая теория мышления: Философские проблемы психологии: Исследования Л.С. Выготского и С.Л. Рубинштейна / А.В. Брушлинский. – М. : ВШ, 1968. – 104 с.
4. Выготский Л.С. : Антология гуманной педагогики. – М. : Издательский Дом Шалвы Амонашвили, 1996. – 224 с.
5. Выготский Л.С. Психология развития как феномен культуры : избранные психологические труды / Л.С. Выготский; под ред. М.Г. Ярошевского. – Москва : Ин-т практ. психологии – Воронеж : НПО ДЭК, 1996. – 510 с.
6. Колобова Л.В. Поликультурное образование и личность : [монография] / Л.В. Колобова. – М. : НВИ-ТЕЗАРУС, 2006. – 394 с.
7. Крылова Н.Б. Культурология образования / Н.Б. Крылова. – М. : Народное образование, 2000. – 272 с.
8. Крымский С.Б. Эпистемология культуры : введение в обобщенную теорию познания / С.Б. Крымский, Б.А. Парахонский, В.М. Мейзерский. – К. : Наукова думка, 1993. – 215 с.

9. Національна доктрина розвитку освіти // Офіційний вісник України : щотижневий збірник актів законодавства. – 2002. – № 6. – С. 12-24.

10. Попова Т.М. Методологічні і дидактичні засади реалізації культурно-історичної компоненти змісту освітньої галузі «Природознавство»: [монографія] / Т.М. Попова. – Керч : РВВ КДМТУ, 2010. – 325 с.

11. Словарь иностранных слов / [под ред. И.В. Лехина, Ф.Н. Петрова]. – М. : Гос. изд-во иностр. и национальных словарей, 1955. – 856 с.

12. Федоров Б.И. Наука обучать : [учебное пособие для студентов] / Б.И. Федоров, Л.М. Перминова. – СПб. : «СМИО Пресс», 2000. – 288 с.

13. Філософія природи : [монографія] / А.В. Толстоухов, Ю.О.Мелков, С.М. Ягодзінський та ін. – К. : Видавець ПАРАПАН, 2006. – 208 с.

14. Щербаков Р.Н. Физика в контексте мировой культуры / Р.Н. Щербаков // Физика в школе. – 1998. – № 1. – С. 46-50.

Стаття надійшла до редакції 25. 01. 2012.

Попова Т.

Керченский государственный морской технологический университет, Украина

Павленко А.

Запорожский областной институт последипломного педагогического образования, Украина

КУЛЬТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИЕ КОНЦЕПЦИИ И ДИДАКТИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ПРОЕКТИРОВАНИЯ СОДЕРЖАНИЯ СОВРЕМЕННОГО ЕСТЕСТВЕННОНАУЧНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье анализируются культурно-исторические концепции (культурно-историческая теория познания и культурно-историческая теория мышления), которые являются концептуально-методологическими основами переосмысления и проектирования современного содержания естественнонаучного образования, а также фундаментом создания культурно-исторической модели познания. В этом контексте обсуждаются дидактические проблемы и направления проектирования содержания обучения естественнонаучным дисциплинам.

Ключевые слова: культурно-исторические концепции, содержание естественнонаучного образования.

Popova T.

Kerch State Marine Technical University, Ukraine

Pavlenko A.

Zaporizhzhya Regional Teacher Training Institute, Ukraine

THE CULTURAL-HISTORICAL CONCEPTS AND DIDACTIC PROBLEMS OF DESIGNING THE MAINTENANCE OF NATURAL-SCIENCE EDUCATION

The cultural-historical concepts (the cultural-historical theory of cognition and the cultural-historical theory of thinking) which are conceptually-methodological bases of reconsideration and designing of the modern maintenance of natural-science education, and also the base of creation of cultural-historical model of cognition are analyzed in the article. The didactic problems and directions of designing of the maintenance of training to natural-science disciplines are discussed in this context.

Keywords: the cultural-historical concepts, the maintenance of natural-science education.